

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 54/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilö- tietojen käsittelystä Tullissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä tammikuuta 2015 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Tullissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 351/2014 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 71/2014 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Jere Lumme, valtiovarainministeriö
- poliisiylitarkastaja Keijo Suuripää, sisäministeriö, poliisiosasto
- neuvotteleva virkamies Leena Rantalankila, oikeusministeriö
- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio, tietosuojavaltuutettu
- tulliyli tarkastaja Juha Vilkkö, Tulli.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- puolustusministeriö
- maa- ja metsätalousministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Poliisihallitus
- Rajavartiolaitos.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki henkilötietojen käsittelystä Tullissa. Ehdotettu laki korvaisi tullilakiin nykyisin sisältyvät Tullin henkilörekisterisäännökset, jotka kumottaisiin tullilaista. Laissa säädettäisiin aiempaa täsmällisemmin Tullin henkilörekistereistä ja henkilötietojen käsittelystä. Uuden lain soveltamisala kattaisi Tullille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisten henkilötietojen automaattisen käsittelyn ja muun henkilötietojen kä-

sittelyn, jos ne muodostavat tai niiden on tarkoitus muodostaa henkilörekisteri tai sen osa.

Esityksen lähtökohtana on se, että henkilötietolaista ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetusta laista poikettaisiin vain, jos se on tullitoiminnan tehokkuuden turvaamiseksi tai Euroopan unionin tulli- tai muita tietojärjestelmiä koskevien määräysten huomioon ottamiseksi välttämätöntä. Sanotuista laeista poikettaisiin lähinnä arkaluonteisten tietojen keräämistä ja tallettamista, rekisteröidyn tarkastusoikeutta

sekä henkilötietojen käyttöä ja luovuttamista koskevien säännösten osalta. Laissa säädettäisiin myös henkilörekisterin perustamisesta, rekisterien tietosisällöstä, rekisterin pitäjistä, henkilörekisterien tietojen säilytysajoista sekä kansallisesta ja kansainvälisestä tietojenvaihdosta.

Tullin henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset yhdenmukaistettaisiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain kanssa viranomaisyhteistyön parantamiseksi erityisesti tullirikostorjunnan alalla. Ehdotetun lain mukaan Tullin rikostorjunta voisi hyödyntää nykyistä laajemmin poliisin tietojärjestelmiä. Tullille annettaisiin oikeus tallettaa rikolliseen toimintaan liittyviä tullimiesten havainnoimia tietoja tai Tullille ilmoitettuja havaintotietoja.

Ehdotetulla lailla pantaisiin Tullin osalta täytäntöön myös Euroopan unionin neuvoston puitepäättös rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta.

Tietojärjestelmät ja siihen liittyvät tietojenkäsittelyt olisi saatettava laissa säädettyjen edellytysten ja vaatimusten mukaiseksi neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi pakkokeinolakia, poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen

yhteistoiminnasta annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annettua lakia, Euroopan yhteisön rajan yli kuljetettavan käteisrahan valvonnasta annettua lakia, Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia, asevelvollisuuslakia, Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annettua lakia, Eurojustia koskevan päätöksen eräiden määräysten täytäntöönpanosta annettua lakia, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annettua lakia, ajo-neuvoliikennerekisteristä annettua lakia, eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annettua lakia, maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettua lakia sekä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annettua lakia. Nämä muutokset ovat pääosin teknisiä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki henkilötietojen käsittelystä Tullissa, johon on tarkoitus koota Tullin henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset. Valiokunta toteaa, että ehdotettu laki liittyy vireillä olevaan kokonaisvaltaiseen tullilainsäädännön uudistamishankkeeseen, jossa nykyinen tullilaki (1466/1994) jaettaisiin kolmeen erilliseen lakiin eli tullilakiin, valiokunnan käsiteltävänä olevaan säädettävään uuteen lakiin rikostorjunnasta Tullissa (HE 174/2014 vp) ja nyt käsiteltävänä olevaan lakiin henkilötietojen käsittelystä

Tullissa. Valiokunnan käsityksen mukaan tullilain uudistaminen tapahtuu erillisen valmistelun pohjalta.

Nykyisin Tullin henkilörekistereistä ja henkilötietojen käsittelystä säädetään tullilaisissa, jossa on säännöksiä muun muassa Tullin henkilörekistereiden tietosisällöstä, henkilötietojen luovuttamisesta sekä tietojen saamisesta eräistä rekistereistä. Siltä osin kuin tullilaisissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä ei ole toisin säädetty, henkilötietojen käsittelyyn Tullissa sovelletaan henkilötietolain (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Uudistuksen tarve

Voimassa oleva tullilaki on tullut voimaan vuoden 1995 alusta lukien eli samaan aikaan kuin Suomi on liittynyt Euroopan unionin jäseneksi. Tullin perustehtävät ja henkilötietojen käsittelyn tarve eivät ole Suomen EU-jäsenyyden aikana merkittävästi muuttuneet. Tullilain voimaantulon jälkeen sen henkilötietojen käsittelyä koskeviin erityissäännöksiin on tehty lähinnä muun lainsäädännön muuttumisesta johtuneita muutoksia ja tarkistuksia. Näitä muutoksia on tehty käytettävissä olevan tiedon perusteella toistakymmentä kertaa, ja tämä on johtanut tarpeettoman hajanaiseen lainsäädäntöön.

Valiokunta tähdentää, että tullilain voimaantulon jälkeen tapahtunut perus- ja ihmisoikeussäännösten kehitys, poliisin ja Rajavartiolaitoksen henkilökisterilakien säätäminen, muut lainsäädäntömuutokset ja rikostorjunta- ja lainvalvontayhteistyön kehittyminen sekä kansainvälisen tietojenvaihdon ja siihen liittyvän lainsäädännön kehitys ovat synnyttäneet tarpeen saattaa Tullin henkilökistereitä koskeva lainsäädäntö vastaamaan muuttuneita olosuhteita.

Valiokunta korostaa lisäksi, että rikostorjunnan tehokkuuden ylläpitäminen edellyttää Tullin henkilökisterilainsäädännön yhdenmukaistamista nykyistä enemmän erityisesti poliisin vastaavan lainsäädännön kanssa. Myös säännösten soveltamisen näkökulmasta on selkeämpää, että henkilötietojen käsittelyä koskevat keskeiset säännökset kootaan myös Tullin osalta, kuten poliisin ja Rajavartiolaitoksen osalta on tapahtunut, omaan erilliseen lakiin.

Uudistuksen keskeiset tavoitteet

Valiokunta pitää asianmukaisena hallituksen esityksen lähtökohtaa, että henkilötietolaista ja julkisuuslaista ehdotetaan poikettavaksi vain, jos se on tullitoiminnan tehokkuuden turvaamiseksi tai Euroopan unionin tulli- tai muita tietojärjestelmiä koskevien normien huomioon ottamiseksi välttämätöntä. Mainituista yleislaeista poikkeaminen koskee lähinnä arkaluonteisten tietojen keräämistä ja tallettamista, rekisteröidyn tarkastusoikeutta sekä henkilötietojen käyttöä ja luovuttamista koskevia säännöksiä. Luon-

nollisesti uuteen lakiin on sisällytettävä, kuten tällaiseen erityislainsäädäntöön yleensäkin, säännökset Tullin henkilökisterien perustamisesta, rekisterien tietosisällöstä, rekisterinpitäjästä, henkilökisterien tietojen säilytysajoista sekä kansallisesta ja kansainvälisestä tietojenvaihdosta.

Lisäksi valiokunta pitää tarpeellisena Tullin henkilötietojen käsittelyyn liittyvien lainsäädännöllisten puutteiden korjaamista sekä Tullia koskevien henkilötietosäännösten korjaamista ottaen huomioon kansallisessa soveltamisessa ilmi tulleet epäkohdat, nykyisten säännösten voimaantulon jälkeen tapahtuneet merkitykselliset lainsäädäntömuutokset ja kansainvälinen kehitys. Lisäksi on perusteltua saattaa Tullin henkilötietosäännökset yhdenmukaisiksi erityisesti poliisin ja Rajavartiolaitoksen henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten kanssa sellaisissa tapauksissa, joissa Tullin toiminta on lähtökohtaisesti yhdenmukaista mainittujen muiden viranomaisten toiminnan kanssa. Erityisesti Tullin rikostorjuntatoiminta edellyttää yhdenmukaista sääntelyä muiden rikostorjuntaa suorittavien viranomaisten kanssa. Tätä edellyttää valiokunnan mielestä myös PTR-yhteistyö, jota on jatkuvasti kehitettävä.

Edellä lausutun lisäksi säädettävällä uudella lainsäädännöllä on aiheellista panna täytäntöön Euroopan unionin neuvoston puitepäätos rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (2000/977/YOS) eli niin sanottu EU:n tietosuojapuitepäätos.

Tässä yhteydessä on syytä mainita myös se seikka, että käsiteltävänä olevassa esityksessä on liittymäkohtia valiokunnassa samanaikaisesti käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen laiksi rikostorjunnasta Tullissa (HE 174/2014 vp) kanssa. Tullin henkilötietojen käsittelyä koskevan hallituksen esityksen säännökset on muotoiltu ottaen huomioon mainittu Tullin rikostorjuntaa koskeva lakiehdotus.

Yleisluonteista arviointia

Valiokunta toteaa, että ehdotettu Tullin henkilötietolainsäädäntö on asetettujen tavoitteiden mu-

kaisesti oleellisilta osiltaan yhdenmukainen sekä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain (761/2003) että henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) kanssa. Molemmat edellä mainitut lait on säädetty hallintovaliokunnan mietintöjen pohjalta ja perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella.

Lisäksi myös henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain muutokset on pääosin säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee se myönteinen seikka, että nyt ehdotetussa sääntelyssä on pyritty Tullin toiminnan erityispiirteet huomioiden ottamaan perustuslakivaliokunnan aiempi lausuntokäytäntö huomioon.

Perustuslakivaliokunnan ja myös hallintovaliokunnan käytännössä ehdotetun kaltaista rekisterisääntelyä arvioitaessa on kiinnitetty huomiota erityisesti rekisteröinnin tavoitteisiin, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöön, niiden sallittuihin käyttötarkoituksiin, tietojen luovutettavuuteen, tietojen säilytysaikaan ja rekisteröidyn oikeusturvaan. Näitä seikkojen koskevan sääntelyn tulee olla lain tasolla kattavaa ja yksityiskohtaista. Lailla säätämisen vaatimus ulottuu myös mahdollisuuteen luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla.

Lausunnossaan perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat perustuslakivaliokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitettujen tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisällöt ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta. Toisaalta perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt hyvin väljiä ja yksilöimättömiä tietojensaantioikeuksia perustuslain kannalta mahdollisina edes silloin, kun ne on sidottu välttämättömyyskriteeriin.

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksessa on perustuslakivaliokunnankin suorittaman tarkastelun perusteella yksityiskohtaiset säännökset sekä Tullin oikeudesta saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä (13 ja 14 §) että tietojen luovuttamisesta muille viranomaisille (17 §). Samoja teemoja koskevia säännöksiä on tämän lisäksi myös säännöksissä viitatuissa laeissa. Tämä merkitsee perustuslakivaliokunnan mukaan kaksinkertaista sääntelyä, mikä ei kuitenkaan sellaisenaan ole lausunnon mukaan valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallista. Se kuitenkin johtaa raskaaseen sääntelyrakenteeseen ja on omiaan synnyttämään tulkintaongelmia.

Hallituksen esityksessä on ymmärrettävästi käytetty mallina poliisin henkilötietolakia valmisteltaessa lakiehdotusta henkilötietojen käsittelystä Tullissa (jäljempänä lakiehdotus, ellei muuta lausuta). Hallintovaliokunta on kiinnittänyt eri yhteyksissä huomiota poliisin henkilötietolain kokonaisuudistuksen tarpeeseen, koska nykyinen laki on rakenteeltaan ja sisällöltään varsin monimutkainen. Asia on noussut esiin muun muassa hallintovaliokunnan mietinnössä HaVM 26/2013 vp koskien hallituksen esitystä poliisin henkilötietolain muuttamisesta (HE 66/2013 vp). Eduskunta on edellyttänyt hallintovaliokunnan mietinnön pohjalta antamassaan vastauksessa, että hallituksen on käynnistettävä mahdollisimman pian poliisin henkilötietolain kokonaisuudistus ja että sen yhteydessä tulee huomioida muiden seikkojen ohella EU:ssa valmisteilla olevan uuden tietosuojalainsäädännön lopullinen sisältö ja vaatimukset kansalliselle lainsäädännölle sekä hallintovaliokunnan mietinnöstä HaVM 26/2013 vp ilmenevät lain rakennetta ja sisältöä koskevat huomautukset mukaan lukien poliisin henkilötietolaissa tarkoitettujen rekisterien valvonnan kehittäminen. Samassa yhteydessä tulee tarkistaa myös Rajavartiolaitoksen henkilötietolain säännökset.

Lisäksi hallintovaliokunta painottaa, että samassa yhteydessä tulee tarkistaa Rajavartiolaitoksen henkilötietolain säännösten ohella nyt säädettävän lain henkilötietojen käsittelystä Tul-

lissa säännökset. Myös perustuslakivaliokunta kiinnittää lausunnossaan asiaan huomiota.

Sekä perustuslakivaliokunnan lausunnossa että asiantuntijakuulemisessa on korostettu tehostetun laillisuusvalvonnan tärkeyttä Tullin tiedustelurekisterin osalta ottaen huomioon muun muassa poliisin epäiltyjen rekisterin ja sen käyttöön liittyvät viimeaikaiset epäselvyydet ja rekistereihin tallennettavien arkaluontoisten tietoluokkien lisääntyminen.

Tältä osin hallintovaliokunnalle on esitetty, että Tullissa on usean vuoden ajan tehty suunnitelmallista rikostorjunnan laillisuusvalvonnan kehitystyötä, johon on tiiviisti sidottu mukaan organisaation eri tasot Tullin pääjohtajan esikunnasta aina tutkinnanjohtajiin saakka. Poliisin epäiltyjen rekisteriin liittyvien epäselvyyksien paljastuttua Tulli on valiokunnalle annetun tiedon mukaan käynnistänyt perusteellisen tarkastuksen oman vastaavan rekisterinsä (nykyinen valvontarekisteri) osalta kirjausten ja niihin liittyvien käytäntöjen lainmukaisuuden selvittämiseksi. Ongelmia ja puutteita ei Tullin toiminnassa tarkastuksen aikana ole havaittu. Rekisterien sisällön valvonta on Tullissa jatkuva, ja seuraava laaja tarkastus tiedustelurekisteriin tullaan valiokunnalle esitetyn tiedon mukaan tekemään Tullin toimesta keväällä 2015.

Yhteenveto

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin kannanotoin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki henkilötietojen käsittelystä Tullissa

1 luku. Yleiset säännökset

2 §. Määritelmät. Tullirikoksen käsite lakiehdotuksessa vastaa voimassa olevaa käsitettä tullilaisissa. Tästä huolimatta hallintovaliokunta on

mietinnössään HaVM 54/2014 vp koskien hallituksen esitystä HE 174/2014 vp (Tullin rikostorjunta) ehdottanut epämääräisenä pidettävän tullirikoksen käsitteen täsmentämistä olennaisesti niin, että teko tai laiminlyönti, joka kuuluu käsitteen piiriin, edellyttää laintasoista normia. Vastaavasti hallintovaliokunta ehdottaa käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen 2 §:n 1 a kohdassa tullirikoksen käsitteen muuttamista näin kuuluvaksi:

"a) rikosta, jolla rikotaan sellaista tullilain (1466/1994) tai muun lain säännöstä, jonka noudattamisen valvonta tai täytäntöönpano on Tullin tehtävänä (*poist.*);"

Hallintovaliokunta korostaa, että henkilötietojen suojan kannalta muutos on tärkeä, koska tullirikoksen käsite vaikuttaa laajalti säädettävän lain soveltamiseen.

2 luku. Tullin tietojärjestelmät ja muut henkilörekisterit

4 §. Tiedustelurekisteri. Lakiehdotuksen 4 §:n 1 momentin mukaan tiedustelurekisteri on Tullin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä, automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Rekisteriin saa kerätä ja tallettaa tullirikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä syyteharkintaan saattamiseksi tarpeellisia tietoja henkilöistä, joiden on syytä epäillä:

1) syyllystyvän tai syyllystyneen rikokseen, josta saattaa seurata vankeutta; tai

2) myötävaikuttavan tai myötävaikuttaneen rikokseen, josta saattaa seurata vähintään vuosi vankeutta.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota siihen, että tiedustelurekisteriin saa 4 §:n 2 momentin mukaan tallettaa muun muassa henkilön oman turvallisuuden tai viranomaisten työturvallisuuden kannalta välttämättömät tiedot. Perustuslakivaliokunta huomauttaa, että säännöksessä on ainakin osittain kysymys niin sanotuista arkaluonteisista tiedoista. Tämän vuoksi on erityisen tärkeää, että sallitut tietosisällöt ilmenevät säännöksestä mahdollisimman tyhjentävästi.

Hallintovaliokunta toteaa, että lakiehdotuksen 4 §:n 2 momentti vastaa voimassa olevan tullilain 23 §:n 2 momenttia ja että 4 §:n 2 momentti sisältää "välttämättömyys"-edellytyksen. Muutoinkin asian luonne määrittää rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä. Tästä huolimatta hallintovaliokunta pitää aiheellisena 4 §:n 2 momentin sallittujen tietosisältöjen täsmentämistä seuraten poliisin henkilötietolain 2 §:n 3 momentin 6 kohdan sanamuotoa seuraavasti:

"Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot: henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvatallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot, henkilön oman turvallisuuden tai viranomaisten työturvallisuuden turvaamiseksi välttämättömät tiedot henkilön terveydentilan ja sen seurannan taikka hänen sairautensa hoidon kannalta, tiedot kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot epäilystä rikoksesta, epäillyn rikoksen yhteydessä käytettävästä kulkuneuvosta ja epäiltyyn rikokseen liittyvästä liikeyrityksestä."

Asiantuntijakuulemisissa on esitetty näkemys, että hallituksen esityksessä ollaan säätämässä Tullille oikeus tallettaa biometrisiä tunnisteita 4 §:ssä tarkoitettuun tiedustelurekisteriin ilman selkeää toimivaltaperustetta. Hallintovaliokunta toteaa, että toimivaltaperuste fyysisten tunto-

olevan tullilain 43 §:ssä ja vastaava sääntely sisältyy myös valiokunnassa samanaikaisesti käsiteltävänä olevaan Tullin rikostorjuntaa koskevan lakiehdotuksen 1 luvun 4 §:ään (HE 174/2014 vp), jossa tullirikostorjunnan tullimiehelle annetaan sama oikeus ryhtyä tutkintatoimenpiteisiin ja käyttää pakkokeinoja kuin poliisimiehellä on poliisiviranomaisen suorittamassa esitutkinnassa, ellei laissa toisin säädetä. Näitä tietoja Tulli voi säädettävän henkilötietolain 4 §:n mukaan tallettaa tiedustelurekisteriin. Tietojen erityisestä tietoturvasta sisältyy säännös lakiehdotuksen 10 §:ään. Tässä lakiehdotuksessa ehdotetut edellä mainitut pykälät vastaavat poliisin henkilötietolain 4 ja 10 a §:ää.

7 §. *Tullin muut henkilörekerit.* Lakiehdotuksen 7 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan yhden tai useamman Tullin toimintayksikön käyttöön voidaan perustaa "muu kuin 3—6 §:ssä tarkoitettu tietojärjestelmä tai henkilörekeri". Perustuslakivaliokunta on aivan oikein launnonossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että lakiehdotuksesta ja sen perusteluista puuttuu kokonaan pykälän 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen henkilörekerin käyttötarkoitus ja tietosisältö. Perustuslakivaliokunta on esittänyt launnonossaan tämän kohdan poistamista kokonaan liian epämääräisenä tai säännöksen täsmentämistä.

Saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta toteaa, ettei tarkoitus ole ehdottaa muutosta voimassa olevaan lainsäädäntöön. Kyseinen säännös on sisällytetty lakiehdotukseen, jotta mahdollistetaan sellaisten valvonta- ja rikostorjunnallisten tehtävien hoitamiseen tarvittavan rekisterin perustamisen, joita on voitu perustaa tullilain 22 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla. Valiokunnalle esitettyssä selvityksessä on tuotu esiin, että tällainen rekisteri on esimerkiksi toimenpiderekisteri, jollaisen tarpeeseen on valiokunnalle esitetyn ilmoituksen mukaan kiinnittänyt huomiota eduskunnan oikeusasiamies, ja siihen kirjataan muun muassa sisäliikenteen tarkastustoimenpiteitä. Perusteluna on myös esitetty, että säännös vastaa poliisin henkilötietolain 6 §:n 2 momentin 1 kohdan säännöstä.

Hallintovaliokunta toteaa, ettei Tullin erityislainsäädäntöön voida ottaa sellaista henkilörekisteriä, josta puuttuu henkilörekisterin käyttötarkoitus ja tietosisältö. Hallintovaliokunta viittaa henkilötietojen suojaa koskevien vaatimusten osalta edellä yleisperusteluissa lausuttuun. Tällainen sääntely ei myöskään ole asianmukainen poliisin henkilötietolainsäädännössä, vaan sääntelyä on tältä osin pikimmiten täsmennettävä tai säännös on poistettava lainsäädännöstä. Tässä yhteydessä hallintovaliokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 7 §:n 2 momentin 1 kohta poistetaan lakiehdotuksesta.

8 §. Henkilörekisterin perustaminen ja rekisterinpitäjä. Lakiehdotuksen 8 §:n 3 momentin mukaan Tullin valtakunnallisessa käytössä olevien rekistereiden rekisterinpitäjäksi ehdotetaan Tullin valvontaosastoa. Asiantuntijakuulemisessa on arvioitu, että tästä aiheutuu toimivallan jakoon ja laillisuusvalvontaan liittyviä ongelmia.

Hallintovaliokunta toteaa, että Tullin pääjohtajan, esikunnan ja Tullin yksiköistä sekä niiden päälliköiden tehtävistä ja toimivallanjaosta on säädetty Tullin hallintoa koskevassa laissa (960/2012) sekä sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa Tullin hallinnosta (VNA 1061/2012), minkä lisäksi mainituista asioista määrätään Tullin työjärjestyksessä. Mainitusta normikokonaisuudesta ilmenee, että tullirikostorjuntaan ja -valvontaan liittyvät tehtävät — mukaan lukien Tullin henkilörekisterit — kuuluvat Tullin valvontaosaston tehtäviin. Tästä lähtökohdasta hallituksen esitykseen on päädytty ehdottamaan rekisterinpitäjäksi Tullin valvontaosastoa.

Asiantuntijakuulemisessa esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa kuitenkin lakiehdotuksen 8 §:n 3 momentin muuttamista seuraavan sisältöiseksi:

"Edellä 3—6 §:ssä ja 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja henkilörekistereitä ylläpitää *Tulli* ja 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua henkilörekisteriä rekisterin toiminnasta vastaava Tullin toimintayksikkö."

3 luku. Henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä

11 §. Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely. Valiokunnan edellä 7 §:n 2 momenttiin ehdottaman muutoksen johdosta on tarpeen tehdä 11 §:ään tekninen muutos.

12 §. Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely. Lakiehdotuksen 12 §:n 1 momenttia on myös muutettava hallintovaliokunnan 7 §:n 2 momenttiin ehdottaman muutoksen johdosta.

13 §. Tullin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä. Lakiehdotuksen 13 §:n 1 momentin 12 kohdassa säädetään Tullin oikeudesta saada tietoja ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista ja näiden perheenjäsenistä sekä yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä Tullille ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien suorittamista, tullivalvontaa sekä tullirikostorjuntaa varten.

Lakiehdotuksen 14 § koskee muiden viranomaisten tietojen luovuttamista Tullille suora-ikäisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että 14 §:n perusteluissa tietojen käyttötarkoitus määritellään toisin kuin 13 §:n 1 momentin 12 kohdassa. Lakiehdotuksen 14 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tiedot ovat tarpeen lähinnä diplomaattisten erioikeuksien takaamiseksi. Sen sijaan lakiehdotuksen 13 §:n 1 momentin 12 kohta ei näytä oikeuttavan saamaan tietoja diplomaattisten erioikeuksien takaamiseksi.

Lakiehdotuksen 13 §:n 1 momentin 15—19 kohdista on valmistelun aikana jäänyt jossakin vaiheessa pois sana "varten". Hallintovaliokunta ehdottaa kyseisten lainkohtien teknistä tarkentamista.

4 luku. Tietojen käyttäminen ja luovuttaminen

16 §. Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen. Lakiehdotuksen 16 §:n 2 momenttia valiokunta ehdottaa muutettavaksi 7 §:n 2 momenttiin hallintovaliokunnan ehdottaman muutoksen johdosta.

17 §. Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille. Tulli saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona 17 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla henkilörekistereistään tarpeellisia tietoja muun muassa asevelvollisuusrekisterin rekisterinpitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten. Valiokunta ehdottaa mainittuun lainkohtaan tehtäväksi teknisluontoisen tarkistuksen korjaamalla ilmaisun "asevelvollisuusrekisteri" muotoon "asevelvollisrekisteri".

Lakiehdotuksen 17 §:n 2 momentin mukaan tiedustelurekisterin ja 7 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun tilapäisen analyysirekisterin tietoja saa luovuttaa vain poliisin, Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen ja Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrättyille virkamiehille sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin yhdyshenkilölle, joilla on poliisilain 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet. Tarkoitus on kuitenkin ollut, että vaatimus erityisten poliisivaltuuksien olemassaolosta koskee vain Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehiä. Tämän vuoksi hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen 17 §:n 2 momentin hyväksymistä näin kuuluvana:

"Tiedustelurekisterin ja 7 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun tilapäisen analyysirekisterin tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain poliisin, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrättyille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrättyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuu-

det, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin yhdyshenkilölle (poist.). Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä näihin rekistereihin teknisen käyttöyhteyden."

Pykälän 3 momenttia on lisäksi muutettava 7 §:n 2 momentin muuttamisen vuoksi.

5 luku. Tietojen poistaminen ja arkistointi

23 §. Tietojen poistaminen muista Tullin henkilörekistereistä. Lakiehdotuksen 23 §:n 2 momentin sanamuotoa on tarkistettava 7 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen vuoksi.

24 §. Virheelliseksi todettu tieto. Virheelliseksi todettu tieto on lakiehdotuksen 24 §:n 1 momentin mukaan merkittävä virheelliseksi, ja tieto on säilytettävä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Tullin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käyttää ainoastaan mainitussa tarkoituksessa.

Pykälän 2 momentin perusteella virheelliseksi todettu tieto on poistettava heti, kun tiedon säilyttäminen ei ole enää tarpeen, viimeistään kuitenkin viiden vuoden kuluttua tiedon poistamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

Asiantuntijakuulemisessa on nostettu esiin kysymys lisäperustelujen tarpeesta virheellisten tietojen poistamista koskevan 24 §:n 2 momentin osalta. Hallintovaliokunta toteaa saamansa selvityksen johdosta, että myös "muuta asianosaisia ja Tullin henkilöstöön kuuluvia" voidaan pitää EU:n tietosuojapäätöksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuina rekisteröityinä, jos heidät voidaan tunnistaa Tullin henkilörekistereihin merkittyjen henkilötietojen perusteella. Näin ollen valiokunnalle esitetyn tiedon perusteella lakiehdotuksen 24 §:n 2 momenttia voidaan pitää EU:n tietosuojapuitepäätöksen mukaisena. Hallintovaliokunta toteaa, että vastaava sääntely sisältyy myös poliisin henkilötietolain 27 §:ään.

7 luku. Tarkastusoikeus

28 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentin nojalla tarkastusoikeuden toteuttamiseen sovelletaan henkilötietolain 26 ja 28 §:ää. Rekisterinpitäjä antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoikeuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

Pykälän 2 momentti sääntelee rekisteröidyn tarkastusoikeutta. Hänen on esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai tullitoimipaikassa, ja samalla hänen on todistettava henkilöllisyytensä.

Asiantuntijakuulemisessa esiin nousee tarkastusoikeuden käytön rajaamista koskevan seikan osalta hallintovaliokunta toteaa, että tarkastusoikeuden käyttämistä koskeva pyyntö on esitettävä yleisessä henkilötietolainsäädännössä omaksutun lähtökohdan mukaisesti rekisterinpitäjälle. Tullin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettujen henkilörekisterien osalta pyyntö voidaan 2 momentin nojalla kuitenkin osoittaa palveluperiaatteen mukaisesti myös rekisterinpitäjän määräämälle muulle Tullin toimintayksikölle. Tullin toimintayksikön on nimettävä riittävä määrä henkilöitä, jotka päättävät tarkastusoikeuden toteuttamisesta ja siihen liittyvästä tietojen antamisesta. Hallintovaliokunta katsoo saamaansa selvitykseen viitaten, että säännös mahdollistaa tarkastusoikeuden käytön riittävän joustavasti ja kattavasti. Säännös on tarkoitettu vastaamaan tullitoimintaan sopeutettuna poliisin henkilötietolain 44 §:ää.

29 §. Tarkastusoikeuden rajoittaminen. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa hallintovaliokunta ehdottaa muutettavaksi 7 §:n 2 momentin muuttamisen johdosta.

4. Laki poliisin, Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

6 §. Tietojen käsittely PTR-rikostiedusteluyksikössä. Hallintovaliokunta on ehdottanut 1. lakiehdotuksen yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevistä syistä mainitun lakiehdotuksen 7 §:n 2 momentin muuttamista. Koska 7 §:n 2 momentista valiokunta on ehdottanut 1 kohdan poistamista, on 4. lakiehdotuksen 6 §:n viittaus viittaus kohdistettava 1. lakiehdotuksen 7 §:n 2 momenttiin.

Säätämisjärjestys

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että 2., 3. ja 5.—15. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

1.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Tullissa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

(Kuten HE)

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tullirikoksella*:

a) rikosta, jolla rikotaan sellaista tullilain (1466/1994) tai muun lain säännöstä, jonka noudattamisen valvonta tai täytäntöönpano on Tullin tehtävänä (*poist.*);

(b—d kohta kuten HE)

(2—6 kohta kuten HE)

2 luku

Tullin tietojärjestelmät ja muut henkilörekisterit

3 §

(Kuten HE)

4 §

Tiedustelurekisteri

(1 mom. kuten HE)

Henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista saadaan tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot: henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisäätö, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvataallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot, henkilön oman turvallisuuden tai viranomaisten työturvallisuuden *turvaamiseksi välttämättömät tiedot henkilön terveydentilan ja sen seurannan taikka hänen sairautensa hoidon kannalta, tiedot kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamat-*

tomuudesta sekä tiedot epäilystä rikoksesta, epäillyn rikoksen yhteydessä käytettävästä kuluneuvosta ja epäiltyyn rikokseen liittyvästä liikeyrityksestä.

5 ja 6 §

(Kuten HE)

7 §

Tullin muut henkilörekisterit

(1 mom. kuten HE)

Yhden tai useamman Tullin toimintayksikön käyttöön voidaan perustaa (*poist.*) tilapäinen rekisteri, jossa saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä 3—6 §:ssä tarkoitettujen Tullin tietojärjestelmien ja henkilörekistereiden tietoja, Tullin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja sekä muita tarpeellisia tietoja, joita Tullilla on 13 §:n nojalla oikeus saada, tarpeellista rikosanalyysiä varten sellaisten tullirikosten esittämisiksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi, joista saattaa seurata vankeutta.

(3 mom. kuten HE)

8 §

Henkilörekisterin perustaminen ja rekisterinpitäjä

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Edellä 3—6 §:ssä ja 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja henkilörekistereitä ylläpitää *Tulli* ja 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua henkilörekisteriä rekisterin toiminnasta vastaava Tullin toimintayksikkö.

3 luku

Henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä

9 ja 10 §

(Kuten HE)

11 §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (/) 3 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatu ylimääräinen tieto sekä pakkokeinoinen 10 luvussa tarkoitetuilla salaisilla pakkokeinoina saatu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 3 tai 4 §:ssä taikka 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tietojärjestelmään tai henkilörekisteriin.

(2 mom. kuten HE)

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Tullin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, Tullille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavaan olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain 3 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin havaintotietona sekä 4 §:ssä ja 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun henkilörekisteriin mainituissa lainkohdissa säädetyn edellytyksin.

(2 mom. kuten HE)

13 §

Tullin oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Tullilla on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, salassapitosäännösten estämättä oikeus saada ja muutoin käsitellä tehtäviensä suorittamista tai henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten ja myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tarpeellisia tietoja rekistereistä siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, seuraavasti:

(1—14 kohta kuten HE)

15) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (424/2014) tarkoitettua vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita kos-

kevat tarpeelliset tiedot eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja Tullin tehtäviä, ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä, tullivalvontaa, verotusta, perintää sekä tullirikostorjuntaa *varten*;

16) liikenne- ja viestintäministeriön liikenneluparekisteristä tarpeelliset tiedot ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä, tullivalvontaa ja tullirikostorjuntaa *varten*;

17) alusrekisterilaissa (512/1993) tarkoitettua alusrekisteristä, rakenteilla olevien alusten rekisteristä ja historiarekisteristä tarpeelliset tiedot aluksista, niiden omistajista ja haltijoista eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuja Tullin tehtäviä, ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä, tullivalvontaa, verotusta, perintää sekä tullirikostorjuntaa *varten*;

18) ilmailulaissa (864/2014) tarkoitettua ilma-alusrekisteristä ilma-aluksia, niiden haltijoita ja omistajia koskevia tietoja ulkomaalaislain 179 §:ssä tarkoitettua liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä, tullivalvontaa, verotusta, perintää sekä tullirikostorjuntaa *varten*;

19) liikenne-, kalastus- ja ympäristöviranomaisilta sekä poliisilta, rajavartiolaitokselta ja puolustusvoimilta tietoja kulkuneuvoista ja niiden sijainnista sekä liikenteestä tullivalvontaa ja tullirikostorjuntaa *varten*;

(20 kohta kuten HE)

(2—4 mom. kuten HE)

14 §

(Kuten HE)

4 luku

Tietojen käyttäminen ja luovuttaminen

15 §

(Kuten HE)

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi ei kuitenkaan saa käyttää havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettun tiedustelurekisterin tietoja eikä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun tilapäisen analyysirekisterin tietoja.

17 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Tulli saa luovuttaa henkilörekistereistään sallassapitosäännösten estämättä myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

(1—6 kohta kuten HE)

7) puolustusvoimien pääesikunnalle sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 86 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä varten, turvallisuus selvityslaisissa (726/2014) tarkoitettujen turvallisuus selvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisrekisterin rekisterinpitäjälle asevelvollisuuslain (1438/2007) 96 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten;

(8—17 kohta kuten HE)

Tiedustelurekisterin ja 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun tilapäisen analyysirekisterin tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain poliisin, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määräytyille virkamiehille ja Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määräytyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä säädetty erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle poliisin yhdyshenkilölle (poist.). Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa sallassapitosäännösten estämättä näihin rekistereihin teknisen käyttöyhteyden.

Edellä 1 momentin 5 ja 6 kohdassa säädetystä huolimatta havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettun tiedustelurekisterin ja 7 §:n 2 momentissa tarkoitettun tilapäisen analyysirekisterin tietoja ei saa käyttää henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain (761/2003) 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

(4 ja 5 mom. kuten HE)

18 §

(Kuten HE)

5 luku

Tietojen poistaminen ja arkistointi

19—22 §

(Kuten HE)

23 §

Tietojen poistaminen muista Tullin henkilörekistereistä

(1 mom. kuten HE)

Edellä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettusta analyysirekistereistä viiden vuoden kuluttua rekisteröinnin aiheuttaneen teon, toimenpiteen tai tapahtuman merkitsemisestä.

(3—5 mom. kuten HE)

24 ja 25 §

(Kuten HE)

6 luku

Kansainväliseen lainvalvontayhteistyöhön liittyvän henkilötietojen käsittelyn erityissäännöksiä

26 ja 27 §

(Kuten HE)

7 luku
Tarkastusoikeus

28 §
(Kuten HE)

29 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Sen lisäksi, mitä henkilötietolain 27 §:ssä säädetään tarkastusoikeuden rajoituksista, rekisteröidyllä ei ole oikeutta tarkastaa:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) 7 §:n 2 *momentissa* tarkoitetun tilapäisen analyysirekisterin tietoja;
(4—6 kohta kuten HE)
(2 mom. kuten HE)

8 luku

Erinäiset säännökset

30—33 §
(Kuten HE)

4.

Laki

poliisin, Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan poliisin, Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain (687/2009) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Tietojen käsittely PTR-rikostiedusteluyksikössä

PTR-rikostiedusteluyksikössä edustettuna oleva PTR-viranomainen voi perustaa vakavaa tai laajamittaista rikollisuutta koskevaa yksittäistä rikostorjuntatehtävää varten henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa an-

netun lain (579/2005) 4 §:ssä tai henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (/) 7 §:n 2 *momentissa* tarkoitetun tilapäisen rikosanalyysirekisterin. Rekisterinpitäjänä toimii sen perustanut PTR-viranomainen.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

HaVM 54/2014 vp — HE 351/2014 vp

Helsingissä 3 päivänä maaliskuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pirkko Mattila /ps	Antti Lindtman /sd
jäs.	Maarit Feldt-Ranta /sd	Markus Lohi /kesk
	Rakel Hiltunen /sd	Tapani Mäkinen /kok
	Reijo Hongisto /ps	Kari Tolvanen /kok
	Risto Kalliorinne /vas	Ulla-Maj Wideroos /r
	Elsi Katainen /kesk	vjäs. Arja Juvonen /ps
	Timo V. Korhonen /kesk	Mikael Palola /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.